

методів оцінки формальної та смислової зрозумілості текстів. Вимоги до формальної зрозумілості інструкцій виконуються, але для адекватного розуміння адресатом-нефахівцем необхідно включати пояснення до спеціалізованої медичної термінології, це дозволить підвищити ефективність інформаційного маркетингу у фармацевтичній галузі.

Література:

1. Т. Бондарев, Л. Сінічкіна. Фармацевтика та охорона здоров'я: засади правового регулювання в Україні / Третє видання оновлене та доповнене. Київ. 2014 – 226 с.

2. Powers R.D., Sumner W.A., Kearsley B.E. A recalculation of 4 readability formulae // Educational Psychology, University of Birmingham. – 1993. – N 49. – P. 99–105.

3. McLaughlin H. SMOG grading – a new readability formula // J. of Reading. – 1969. – N 22. – P. 639–646.

4. Sticht T.G. Research towards the design, development and evaluation of a job-functional literacy training program for the US Army // Literacy Discussion, 1973, N 4. – P. 339–369.

5. Klare G.R.. The Measurement of Readability. – <http://www.timetabler.com/reading.html>.

УДК 373.3:37.017

Природничі науки

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ПРІОРИТЕТНИХ
НАПРЯМІВ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Гринюк Оксана Сергіївна,
науковий співробітник відділу
інтеграції змісту загальної середньої освіти
Інституту педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Анотація: у тезах обґрунтовано актуальність проблеми екологічного виховання майбутнього покоління. Розкрито мету, ключові принципи та результати екологічного виховання учнів. Доведено, що уроки серед природи та інтегровані уроки сприяють

ефективному здійсненню екологічного виховання школярів.

Ключові слова: *екологічне виховання; екологічна свідомість; екологічна культура; уроки серед природи; інтегровані уроки.*

Одним із пріоритетних напрямів діяльності суспільства є екологічне виховання школярів, яке має відбуватися в першу чергу через освітнє середовище школи. Сформована на належному рівні екологічна свідомість та екологічна культура майбутнього покоління допоможуть людству подолати відчуження між природою і суспільством, а також загострення екологічної кризи на планеті. Недарма екологічне виховання визнане одним із найважливіших пріоритетів ЮНЕСКО, Національної доктрини розвитку освіти України XXI століття [5] та інших основоположних документах світового і національного рівнів.

Екологічне виховання – передача з покоління у покоління системи норм і правил, що регламентують бережливе ставлення людей до природи в процесі життя та виробничої діяльності й охороняють природу від руйнування [4, с. 80].

Слід зауважити, що екологічне виховання полягає не лише у формуванні відповідних знань і вмінь взаємодії людини та природи, а й у розвитку засобами педагогічних технологій компетентностей особистості, спеціальних знань, ціннісних норм та орієнтацій щодо усвідомлення екологічної цінності природного середовища у його нерозривній єдності з людиною.

Виходячи з даного твердження зауважимо, що ключовою метою екологічного виховання на уроках і в позаурочний час є формування екологічної свідомості та екологічної культури учнів, що базуються на відповідальному і дбайливому ставленні до природи, а саме: свідомого дотримання екологічних принципів природокористування, активній участі у захисті, догляді та оптимізації стану довкілля своєї місцевості.

Екологічне виховання треба здійснювати повсякденно батьками у сім'ї та безперервно протягом усіх років навчання в школі. Тільки озброївши дітей знаннями про об'єкти і явища природи, ми закладаємо основу для їх екологічного виховання. Адже захищати і любити можна те, що добре знаєш.

В. О. Сухомлинський писав: «Якщо добрі почуття не виховані в дитинстві, їх ніколи не виховаєш... У дитинстві людина повинна пройти емоційну школу – школу вихованця добрих почуттів» [6, с.73].

Для успішного формування екологічної вихованості учнів велике значення має робота вчителя, що проводиться в молодших класах в даному напрямі. Адже у цьому віці у дітей необхідно формувати гуманістичні переконання та виховувати основні риси характеру особи і першорядну роль у цьому відіграють уроки серед природи де учні вивчають різноманітних рослин і тварин своєї місцевості. Знайомляться з фізичними, хімічними, механічними, тепловими, електричними, магнітними, світловими та іншими явищами і вивчають як вони пов'язуються з об'єктами живої природи. Діти вчаться бачити і розуміти красу навколишнього світу, саме ці враження дитинства вкарбовуються в розум і серце людини назавжди.

Уроки серед природи, на яких учні спостерігають і досліджують об'єкти довкілля, допомагають учителеві встановлювати вертикальні та горизонтальні міждисциплінарні зв'язки на основі понять «довкілля», «цілісна картина світу», «образ світу» [3, с. 5]. Мета вчителя сформувати в школярів потребу не лише споглядати і аналізувати побачене, а й дбайливо ставитися до природи, охороняти і збагачувати її.

На цьому акцентував свою увагу і видатний педагог В. О. Сухомлинський, який велику увагу приділяв системі виховання дітей на лоні природи (школа під голубим небом) так як вважав, що «... дуже важливо не допустити, щоб шкільні двері закрили від свідомості дитини оточуючий світ», тому два рази на тиждень «... ми йшли в природу – вчилися думати» [7, с.133] – писав він у своїй роботі «Серце віддаю дітям».

Серед ключових принципів екологічного виховання слід зазначити наступні:

➤ систематичність, цілеспрямованість та безперервність екологічної освіти школярів у процесі пізнавальної, ігрової, трудової, спортивної та інших видів шкільної діяльності;

➤ єдність інтелектуальної та емоційно-вольової сфер у діяльності учнів із вивчення та поліпшення стану навколишнього середовища;

➤ прогностичність, що передбачає раціональне природо-користування та відповідальність за збереження середовища життя для майбутніх поколінь;

➤ міжпредметний та інтегрований підходи у процесі формування екологічної свідомості та екологічної культури учнів.

Важливою умовою досягнення оптимальних результатів екологічного виховання в школі є комплексне використання в навчанні інтегрованого підходу. Освітні функції інтеграції природничих і гуманітарних предметів спрямовані на формування цілісної системи знань учня про природу і суспільство, єдиної наукової картини світу.

Основна виховна ціль інтегрованого підходу – формування світогляду учня, що будується на засвоєнні цілісних знань про природу та здійсненні особливо важливих зв'язків між циклами предметів [1, с. 84-85].

Мета уроків, побудованих на інтегрованому змісті, – створити передумови для різнобічного розгляду об'єкта, поняття, явища, формування системного мислення, збудження уваги, позитивно емоційного ставлення до пізнання. Методичною основою інтегрованого підходу до навчання є формування природничо-наукової картини світу школярів через інтеграцію знань на основі фундаментальних закономірностей природи: збереження, періодичності, спрямованості самочинних процесів до рівноважного стану та систематизацію знань під час вивчення кожної теми з навчальних предметів, об'єктом пізнання яких є природа [2, с. 70].

Інтегровані уроки проводяться з метою розкриття загальних закономірностей, законів, ідей, теорій, відображених у різних науках і відповідних їм навчальних предметах. Їх проведення забезпечує формування в учнів цілісної системи уявлень про діалектико-матеріалістичні закони пізнання навколишнього світу

в їх взаємозв'язку та взаємозумовленості; утвердження у свідомості учнів думки, що життя може існувати винятково у формі цілого, а не частин; сприяє поглибленню та розширенню знань учнів, діапазону їх практичного застосування до процесів та явищ оточуючої дійсності.

Тож, головними результатами екологічного виховання слід вважати наступні: вміння учнів осмислювати екологічні процеси та явища в світі, висловлювати власні незалежні судження про стан природи, розумно й адекватно взаємодіяти з нею. Кінцевим конкретним результатом екологічного виховання випускників школи мають стати: цілісні, системні знання про екологічні проблеми людства і ймовірні шляхи їх розв'язання; розуміння необхідності раціонального використання природних ресурсів та докорінних змін у процесі взаємодії людини з природою з метою її відновлення; дотримання правил поведінки в природному середовищі; ведення здорового способу життя; прагнення до зменшення кількості використання поліетиленових пакетів та пляшок, які завдають серйозної шкоди довкіллю; добровільна участь в екологічній діяльності на всіх рівнях.

Отже, для подолання екологічної кризи та відчуження між природою і суспільством, сучасна шкільна освіта має здійснювати екологічне виховання підрастаючого покоління у притаманному українському народові гармонійному співіснуванні з природою, раціональному використанні та відтворенні її багатств, у психологічній готовності оберігати природні цінності всюди і завжди.

Література:

1. Гуз К.Ж. Теоретичні та методичні основи формування в учнів цілісності знань про природу. Полтава : Довкілля-К, 2004. 472 с.

2. Ільченко В.Р., Гуз К.Ж. Освітня програма «Довкілля». *Концептуальні засади інтеграції змісту природничо-наукової освіти*. Київ; Полтава : ПОППО, 1999. 211 с.

3. Ільченко В.Р., Гуз К.Ж. Цілісна освіта «Довкілля» як варіант складової освіти для сталого розвитку. URL:

<https://core.ac.uk/download/pdf/32305046.pdf> (дата звернення: 20.02.2021).

4. Лановенко О.Г., Остапішна О.О. Словник-довідник з екології : навч.-метод. посібник. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2013. 226 с.

5. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України від 14.04.2002 р. № 347/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text> (дата звернення: 20.02.2021).

6. Сухомлинський В.О. Вибрані педагогічні твори : в 3-х т. Т.1. М., 1979. 640 с.

7. Сухомлинський В.О. Вибрані твори : в 5-и т. Т.1. Київ : Рад. шк.,1976. 57с.

УДК : 616.53-002.25-036.1:576.54:612.017.1 Медичні науки

CHANGES OF CYTOKINE PROFILE IN WOMEN DIAGNOSED WITH ACNE

Hulei Liliia

phd, assistant professor,

Dermatovenereology Department

Bukovinian State Medical University

Chernivtsi, Ukraine

Abstract. *The research has been conducted of the composition of system cytokines ($IL-1\beta$, $TNF-\alpha$, $INF-\gamma$, $TGF-\beta_1$) formed in the acute period of acne in women of reproductive age. The dependence of the proinflammatory cytokines and $INF-\gamma$ changes in plasma according to severity of acne were revealed.*

Key words: *acne, women, cytokines.*

As known, the pathogenesis of acne is determined by major pathophysiological factors of increased seborrhea, hyperkeratinization of the pilosebaceous unit, and inflammation [1]. Androgen hormone activity increases sebum production inside the pilosebaceous follicle, adjusting the environment for the development of *Cutibacterium acnes* (formerly known as *Propionibacterium acnes*) [2, 3]. Consecutively,